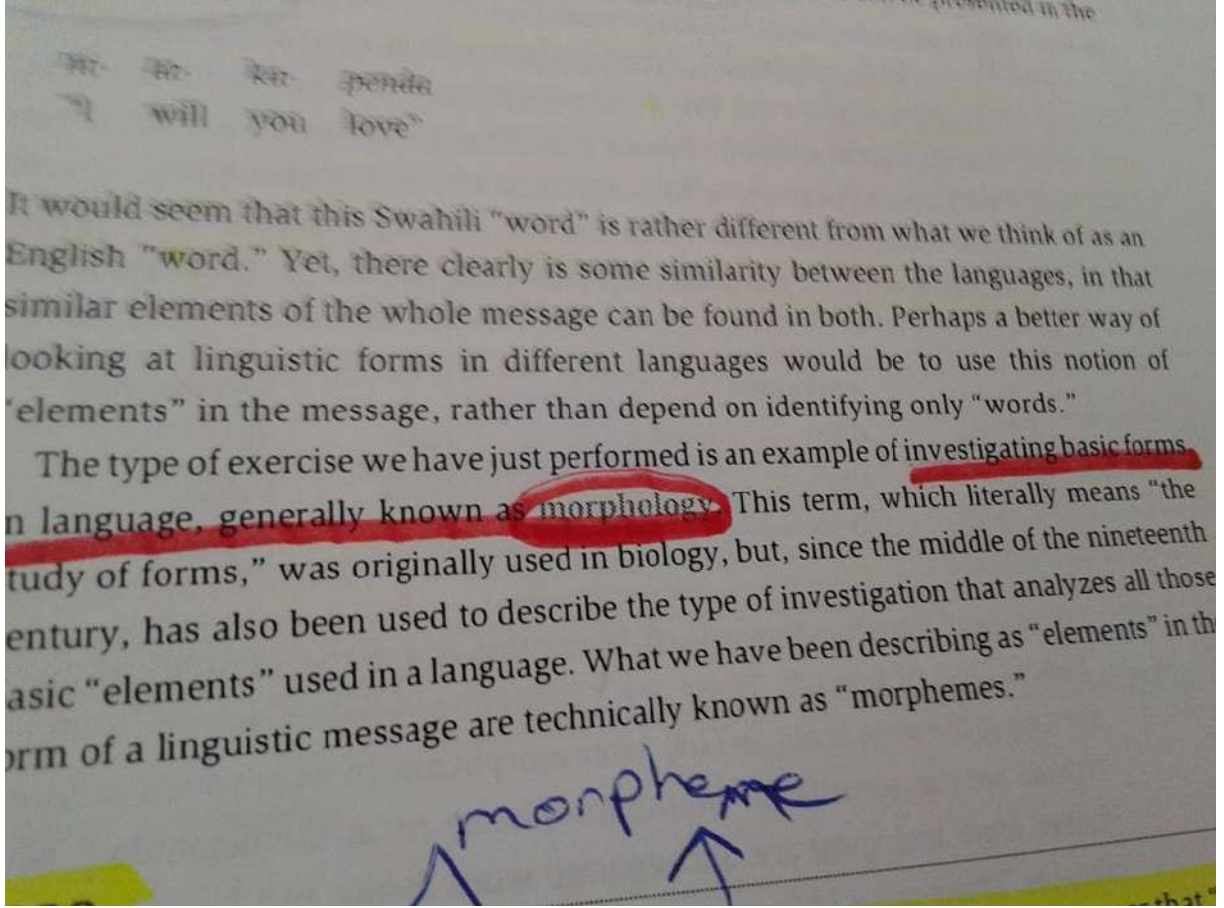

MORPHOLOGY

Morphology deyince aklımıza kelime gelecek. Kelimeleri nasıl oluştururuz bunların yapısı nasıldır, ekler kökler vs. hepsi morphology konusu içerisinde yer alır. kelimelerin yapısını incelerler.

kelime ek almışmı kök almışmı ne halde tek başına anlamı varmı gelen ekın kökün anlamı var mı yok mu onu bulmamıza yardım ediyor.

Morpheme dilin anlamı ya da bir işlevi olan en küçük yapı birimidir. re-open-ed bu 3 tane morpheme den oluşuyor birde mesela book diyoruz bu hem tek heceli (monosyllabic) hemde tek morpheme ama happy ise two syllabic ama tek morpheme var bölünmüyor bu açıklamaya göre morpheme yapıdaki anlam farkı ama hece ses ayrımı.

Tek morpheme i olan kelimelere **monomorphemic** diyoruz. Yani bütün eklerden arınmış kelimenin saf hali; cat dog vs

1.Free Morpheme

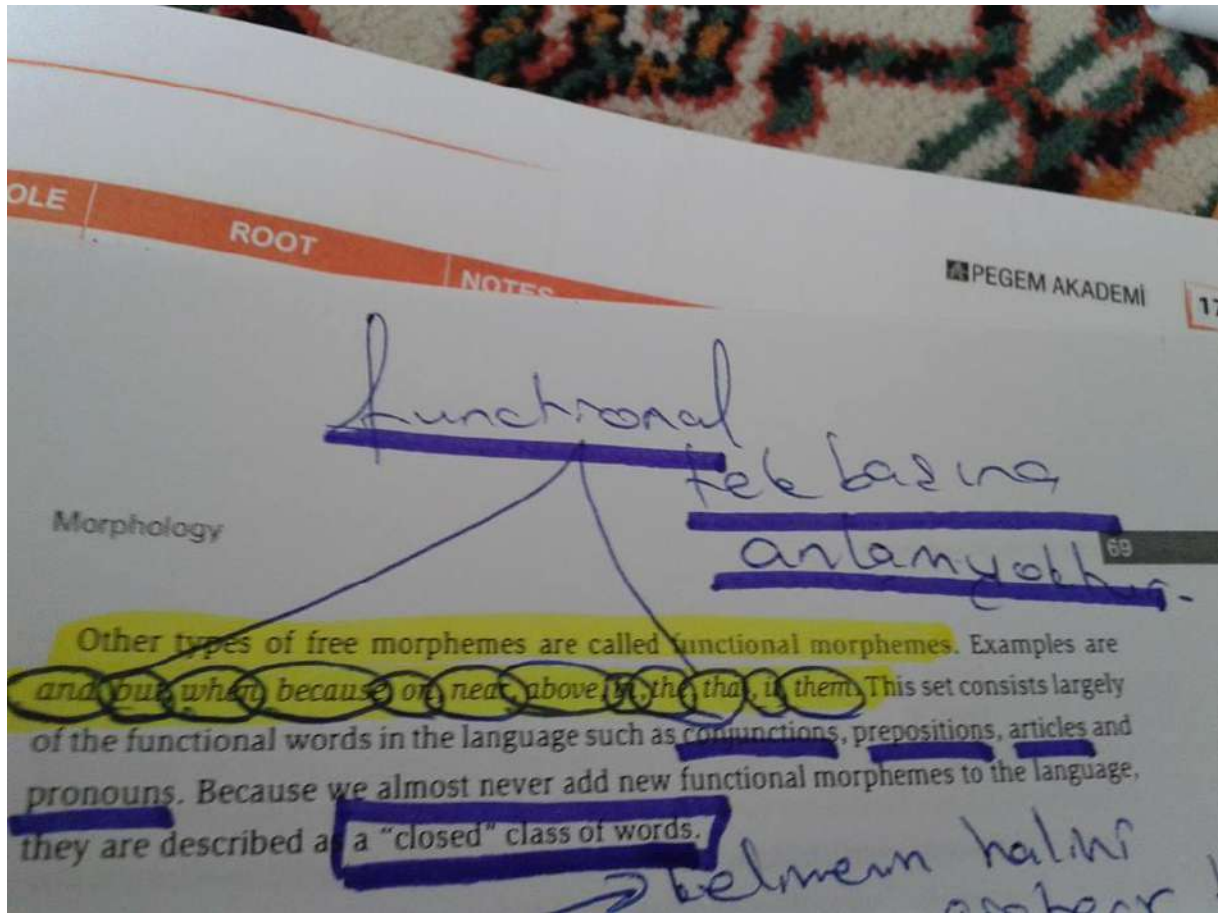
Basit bir kelime olarak tek başına anlamlı kalabilen morphemelerdir. Kendi başına anlamı olacak, anlam kazanmak için başka morphemelere ihtiyaç duymayacak.tek başına anlamlı olmaları önemli. Free morphemeleri kendi içinde 2 ye ayırıyoruz. Lexical ve functional olarak.

A-Lexical Morpheme

Lexicallara aynı zamanda open -class yada content word de deniyor. Bu gruba isim, sıfat ,fiil, zarflar giriyor. Open denilmesinin nedeni bu gruba kelime eklemenin kolay olmasıdır. Lexical= nava diye kodladım **noun, adverb, verb, adjective**. Dile giren yeni kelimeler genellikle bu gruba ait oluyor.

B. Functional Morpheme

Functionala aynı zamanda closed yada grammatical da diyoruz. Dile bir bağlacın girmesi bir ismin sıfatın girmesinden daha zordur. Functional da bağlaçlar (conjunctions), articles (an, a the), prepositions, pronouns, axiliary verbs yer alıyor. When,the,in ,them mesela functional. Bu kelimelerin anlamlarından ziyade işlevleri mühim ,adı üzerinde functional. Yani tam olarak net anlamlara sahip olamasalar da işlevleri var. Şimdi ama unutmamamız gereken functional da olsa lexical da olsa hepsi free.

2. Bound Morpheme

Free morphemelerin aksine bu morphemeler başka morphemelere eklenmek zorundalar tek başlarına duramazlar. Bound tek başına anlami olmayan eklerdir. Affix lerin hepsi bound morphemedir. Affix bildiğiniz gibi ek anlamına geliyor. Affix bildiğiniz gibi ek anlamına geliyor. **Prefix** ön ek. **Suffix** son ek. **Infix** kelime içine yerleştirilen ek. **Circumfix** kökten önce ve sonra yerleştiriliyor. Circumfix İngilizce de yok. Infix ın kullanımı da sınırlı.

In English, all the inflectional morphemes are suffixes. Affix leri ikiye ayırıyoruz derivational ve inflectional.

Following is a list of English morphemes.

INFLECTIONAL MORPHEME	
-s	this
-ed	past
-ing	present
-en	past participle
-s	plural
-s	possessive
-er	comparative
-est	superlative

inflectional morpheme ler kelimenin sonuna gelir kendi başlarına anlamları yok tur. ayrıca genelde yuceltme sıfatlarında görürüz tense lerin ekleridir. o olsada olmasada kelimenin hali değişmez. yani sıfatsa sıfat kalır yada fiilse fiil. Inflection durumunda kelime anlamı değişmez. Inflectionlar tense ekleri comparative süperlative ve çoğul yapan ekler. iflectionallar sadece gramer işlevini görür anlama etki etmez ED geçmiş zaman gibi ama derivational anlam değişikliğine neden olur care a less eklersek isim sıfat olmuş olur anlamı değişir.

Derivational da kelime anlamı değişiyor aynı zamanda kelimenin kategorisi de değişebiliyor. Sing bir fiilken singer bir isim.

DERIVATIONAL MORPHEMES		
SYNTACTIC ROLE	ROOT	NOTES
Noun to Adjective	book + -ish fam(e) + -ous Victor(y) + -ian Pinter + -esque affection + -ate beaut(y) + -(i)ful numer + -ic	These derivational morphemes are suffixes. They change the syntactic category of the word from noun to adjective.
Verb to Noun	functio(n) + -al clear + -ance vocaliz(e) + -ation los(e) + -er theolog(y) + -ist predict + -ion	These derivational morphemes are also suffixes. They change the syntactic category of the word from verb to noun.
Adjective to Adverb	exact + -ly	This is one of the most <i>productive</i> morphemes in English. It changes the syntactic category of the word from adjective to adverb. There are only a few exceptions to the use of this morpheme.
Noun to Verb	local + -ize bore + -dom different + - (i)ate fast + -en	These derivational morphemes are also suffixes. They change the syntactic category of the word from noun to verb.
Adjective to Noun	happ(y) + -ness creativ(e) + -ity social + -ism	These derivational morphemes are also suffixes. They change the syntactic category of the word from noun to adjective.
Verb to Adjective	participat + -ory creat + -ive understand + -able	These derivational morphemes are also suffixes. They change the syntactic category of the word from verb to adjective.
Noun to Noun	kin + -ship human + -ity king + -dom host + -age Africa + -n humanit + -arian mono- + logue dis- + respect ex- + boyfriend auto- + correction	These derivational morphemes, despite being suffixes, cause no change in the syntactic class of the root. They just add a derivational meaning to it.
Verb to Verb	un- + do re- + do dis- + like auto- + correct	These derivational morphemes are prefixes. They also cause no change in the syntactic class of the stem. They add their content to the word.
Adjective to Adjective	il- + logical a + social fool + -ish sub- + conscious dis- + likeable semi- + formal un- + conscious in- + dispensable	Like all the prefixes, these prefixes do not change the word category of the root. However, similar to all derivational morphemes, they have their semantic value, too. Also the suffix here does not change the syntactic category of the adjective.

girdiği yeri bozar bi nevi kelimeyi kendinden geçirir. sıfatı fıl fılse zarf gelme şekline göre kelimeyi değiştirir. kelimenin gramatik yapısının düşmanıdır. prefixes are always derivational.

burda ki tabloda inflectional ve derivational karşılaştırmalı şekilde görebilirsiniz daha açıklayıcı olur bu şekilde

The Differences between Inflectional and Derivational Morphemes

Atensiyon!!

Inflectional Morphemes	Derivational Morphemes
Grammatical function	Lexical function
No word class change	May cause word class change
Small or no meaning change	Some meaning change
Often required by rules of grammar	Never required by rules of grammar
Follow derivational morphemes in a word	Precede inflectional morphemes in a word
Productive	Some productive, many nonproductive

yani kısaca inflectional deyince bı anlamı yok ayrılınca askıda kalıyor.

bound root. Bağlı kökler. Bir kökün anlam kazanabilmesi için morphemelere ihtiyaç duyduğu durumdur. Özellikle İngilizceye Latince'den girmiş kelimelerde görülüyor. Cranberry, huckleberry, boysenberry. berry kelimesinde bir sıkıntı yok. Ancak cran, huckle ve boysen sadece berry ile kullanılıyor. Başka kelimelere eklenmiyor. Bu nedenle bunlara bağlı kökler deniyor. Kendi başlarına bir anlamları yok ancak berry sözcüğüne eklendiklerinde berry çeşitlerini oluşturuyorlar. Remit, permit, commit, submit, transmit, admit bunlar Latince'den gelen kelimeler. Latinceye göre bu sözcüklerdeki mit bir anlam ifade ediyor ancak İngilizcede bir anlamı yok. Bu kelimelerde ortak olan mit in tek başına bir anlamı yok. Ve sadece bu kelimelerde görülüyor. Reduce'deki -duce repeat'deki -peat receive'deki -ceive de bound root olur.

Phoneme iki sözcüğü birbirinden ayıran en küçük ses birimidir. Mesela; pit ve bit sözcükleri baştaki sesleri bakımından birbirinden ayrılır, pit sözcüğü /p/ ile bit sözcüğü de /b/ sesleri ile başlamaktadır. İşte bunlar bu iki sözcüğü birbirinden ayıran en küçük ses birimidir. Bet ve bit sözcüklerini ele alırsak burada ünlülerin (e ve i) farklı olduğunu görüyoruz. Yani /p/, /b/, /e/, /i/ sesleri birer fonemdir.

Allophone: spot, spill, pot, ve pill sözcüklerini ağız önüne bir parça kağıt koyarak seslendirdimiz takdirde spot ve spill sözcüklerinde kağıdın hareket etmediğini fakat pot ve pill sözcüklerinde kağıdın hareket ettiğini görebiliriz. Yani bunları biraz soluklu okuruz. Buna aspirated [p] denir. aspirated ve unaspirated her iki ses de aslında /p/ sesinin allofonları oluyor.

Morp bir morpheme in farklı telaffuzlarından herhangi biri dir. Bir morpheme in birden çok farklı telafuzu varsa bunlara o morpheme in **allophone** ları diyoruz. **Phone** allophone da farklı telafuz ettiğimiz sestir. Morp allomorph ta anlamlı ya da işlevi olan bir birimi farklı telaffuz edeceğiz. Sözelimi çoğul takısı **s** bir morpheme dir. Biz **-s** yi her zaman **-s** şeklinde telafuz etmiyoruz değil mi? Bazı sözcüklerden sonra **-z**, bazılarından sonra **-s**, bazılarında sonra **-iz** şeklinde telaffuz ediyoruz. “**cats**” de **-z** gibi çıkıyor “**boxes**” da **-iz** gibi. İşte o zaman ne diyoruz **-z**, **-iz** ve **-s** temel **-s** morphemenin **allomorph**larıdır yani farklı telaffuzlarıdır. Bu farklı telaffuzlardan biri morph olacak. s bir morp z bir morph gibi. Bu durum geçmiş zaman eki için de geçerli. d ,t ,ed şeklinde telaffuz ediliyorlar. Bu allomorph konusu telaffuz la ilgili tamamen.